

СТЕПАН ГАЄВСЬКИЙ

ДО ІСТОРІЇ ПАСІЙНОЇ ДРАМИ—„СЛОВО О ЗБУРЕННЮ ПЕКЛА“¹⁾.

Про існування пасійних драм на Україні дали привід догадуватися великодні вірші. Перший звернув на це увагу М. Драгоманов²⁾, розглядаючи великодню віршу „Вгда Юда Христа жидам продав...“ Драматичний склад вірші навів М. Драгоманова на думку, що вірша—переробка якоїсь драми. Там-же вчений подав уривки з німецької пасійної драми про вступ Христа до пекла. Через деякий час д-р Франко ствердив думку Драгоманова, надрукуювши текст драми „Слово о збуреню пекла“³⁾. Текст цей дуже пізньої доби й через те має багато хиб. Р. 1908 цей-же дослідник віднайшов новий текст цієї цікавої драми й надрукував з кількома варіантами⁴⁾, подавши паралелі таких-же постійних драм з інших літератур. За д-ром Франком дав кілька уваг і проф. Резанов⁵⁾. Як д-р Франко, так і Резанов докладно вияснили еволюцію згаданого сюжету у всіх народів Заходу, але ні одному з них не пощастило віднайти таку пасійну драму, яку-б можна було вважати за безпосереднє джерело української драми. Що в основі подібної пасійної драми лежить Никодимове Євангеліє, про це говорив ще Драгоманов, але в чий обробці чи переробці воно попало до рук українського анонімного автора, остається тільки догадуватися. Деякі зближення окремих елементів показують, що зразок зайшов з Заходу, але чи безпосередньо з німецьких рук, як про це догадувався Драгоманов, чи через польські руки,—про це сказати трудно. Польської драми на цей сюжет і близької до нашої змістом поки-що не віднайдено. Аналізуючи текст „Слова“, д-р Франко зауважує, що в ньому помічається багато прогалин. Коли першу частину розроблено дуже докладно й зі всякими подробицями, то друга зразу ніби обривається. Проф. Ре-

1) Роботу цю виготовлено було ще до революції 1917 р. й ухвалено було друкувати в „Зап. Наук. Т-ва у Києві“, але бурхливі часи не дали це виконати, та навіть самого рукопису, разом зі всім архівом філологічної секції Наук. Т-ва, було затрачено. За цей час проф. В. Резанов надрукував два випуски (I і III) своєї праці: „Драма українська“ (Збірник іст.-філол. відділу УАН, № 7-а, 1926). Про опубліковані свого часу Ів. Франком списки „Слова“ проф. Резанов каже: „Усі ці рукописи тепер за кордоном і використати їх не сила, зовсім бо навіть невідомо, чи не загинули вони були вої десь підчас війни 1914—16 рр. Такі умови принсволюють нас обмежитися тут критичним опрацюванням тільки надрукованого матеріалу“. Отже цей довгий час не приніс нам нічого нового, а лише маємо зібране до купи опубліковане вже давно в різних місцях Ів. Франком. Тому-то й цей уривок не втрапить значіння й зараз. Початок уривка відповідає віршові 210 в праці проф. Резанова, що міститься в I вип. на стор. 141—163.

2) „Ватра“ 1887 (передруковано в „Розвідках М. Драгоманова“, т. III).

3) „Київск. Ст.“, 1896, № 6, 7 і 8.

4) Записки Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові, т. LXXXI.

5) „Изъ истории русской драмы. Школьные дѣйствія XVII—XVIII вв. и театръ іезуитовъ“, 1910, стор. 231—233.

занов, переглядаючи оці прогалини в тексті, надрукованому у „Кіевск. Ст.“¹⁾, зауважив „деяку плутанину“²⁾. У монолозі Люцифера знаходяться такі слова:

„А мене Ада вѣчними узами звязаль!“

Очевидно з того, що в цьому монолозі змішано, каже проф. Резанов, розмови двох дівчих осіб. Але кому з двох цих персонажів він первісно належав, про те трудно сказати. Проф. Резанов гадає, що ті слова мусять належати Адові, але в нашому тексті, де над цим монологом, як і в тексті „Кіевск. Ст.“, стоїть: „Люциперь мовить“,— наведений Резановим вірш передається так:

„І мене ј Ада вѣчними **У**зами свѣзаль.“

При таким вигляді ці слова можуть належати і Люциферові, а не Адові, як це припускає проф. Резанов, хоча в тексті, пізніше надрукованім д-ром Франком³⁾, зазначений монолог належить Адові.

Наводячи оці суперечності, маємо на оці показати, що при існуванні двох текстів „Слова“ безпідставно буде приходити до тих чи інших висновків. Одне тільки можна сказати, що ми маємо дефектний текст. І перш за все потрібно відновити його вповні, а тоді вже братися за встановлення редакцій, місцевости, з якої він вийшов, то-що. Переглядаючи тільки побіжно тексти: „Кіевск. Ст.“, „Зап. Наук. Тов.“ і наведений нижче уривок, легко можна встановити, що перед нами літературний твір, який пережив на українському ґрунті значну еволюцію, його багато разів переписувано й оброблювано. Для вияснення цих обробок не вистачає матеріалу, бо відомі списки походять від якогось дефектного вже списку, на що показав проф. Резанов⁴⁾. Наведений нижче уривок треба віднести до того-ж джерела, з якого пішли надруковані списки. Не зважаючи на невеликий розмір уривка, він дає досить матеріалу для прийдешнього дослідника в той час, коли пощастить відшукати нові списки цікавого „Слова“. Вже одна назва нашого уривка, означена над кожною сторінкою тексту, значно відрізняється від Франкової. Імена дівчих осіб (пекельних послів), над якими загадувався Франко, значно відмінні. У Франка вони названі: Венера і Трубай; в наведеному уривку вони названі: Бенера і Т8бай. Сама попсованість деяких місць—такого характеру, що в звязку з іншими списками дає досить матеріалу для встановлення основного тексту.

Уривок „Слова“ міститься в невеличкому збірничку, що його недавно доставлено в Музей при Київській Духовній Академії і знаходиться під № 993. Цей збірничок не являє собою чогось суцільного, а зложений з окремих уривків (то друкованих, то скорписних), які тільки підходили розміром, і зшиті до купи; навіть не переплетений. Розмір збірничка—шіснадцята доля аркуша. Тому що він ще ніким не описаний, подаємо тут спис всіх уривків, які у ньому зібрані:

К. К. 1—59.

„Розмову“ на біблійні теми; друковано лат. шрифтом; починається на 19 стор. першої розмови і обривається на п'ятій (стор. 150).

1) „Кіевск. Ст.“, 1896, VI, стор. 401.

2) В. Резанов. „Изъ ист. русск. драмы“, стор. 232.

3) Зап. Наук. Тов. у Львові, т. LXXXI, стор. 30.

4) Ibid.

К. К. 60—78.

Япокалѣіца Сѣго Іоанна. Почин. кінцем 6 гл.; обривається на 20 гл.; друк і мова слов'янські.

К. К. 79—93.

„Historya pierwsza, iako Pan Bog ktorego dnia co ztworzył“. Обривається на описові „pierwszych Oycow, iak wiele lat ktory żył od stworzenia swiata“. Друк лат.

К. К. 94—99.

Уривок повісти Александрії на польській мові—переписка брахманського ігумена Dydymus'a з Олександром. Друк гот. Цей уривок майже слово в слово сходиться з відповідним місцем в повісті Александрії із хроніки Marcina Bielskiego. Переклад цієї повісти знаходиться у хроніці Максимовича і схожих до неї (див.: Зап. Наук. Тов. у Києві, кн. X).

К. К. 100—141 зв.

Уривок Александрії сербської редакції. Скоропис український пізнього часу; мова також українська. Поч. з епізоду, як „Насхархонос“ краде Олімпіяду, і кінч. вступом Олександра до Вавилону. В середині нема кількох листів і на місце їх вставлено небагато карток з моральних сентенцій на євангельські теми; рука инша, але характер скоропису і мови українські.

К. К. 142—157.

Кілька запитань і відповідів із фізіолога: про походження психологів; чого від Єви пішли різні народи...

К. 157 на зв.

Запис: „Конецъ и Богу хвала. Азъ Іерей Логвинъ будучи Церкви С. Николая“. Скороп. український.

К. К. 158—162.

Уривок „сказанія о Георгії“. Скоропис; мова слов'янська без прикмет якої-будь національності.

К. К. 163—172.

„Слово о разбуренію пекла“. Починається з середини монолога Ада до Люцифера¹⁾. Заголовок виставлено зверху над сторінками.

К. К. 172 зв.—189

„Казаннѣ на Превображени Господа нашего Исуса Христа“ чисто в схоластичному напрямі з посилками на „натуру“; скоропис і мова—українські.

К. К. 189 зв.—202.

„Исторія ѿ мѣдром младенъци“. Скоропис і мова—укр. Ця „Исторія“ знаходиться і в рукопису М. Кішка, з якого д-р Франко використав „Слово про збуренє пекла“²⁾.

К. 202.

Внизу на цій картці запис: „Писано въ 1739 года“ (1739). Запис написано тою-ж рукою, що й „Исторія“.

К. К. 202 зв.—210 зв.

„Житіє Сѣго муч. Никиты“. Характер скоропису і мови теж українські. „Житіє“ обривається.

Як це показано при описі окремих уривків, зібраних в один зшиток, всі вони писані майже одночасно. А коли так, то уривок наведеного нижче „Слова“ можна віднести на початок XVIII в. Тут

¹⁾ Зап. Наук. Тов. у Львові, т. LXXXI, стор. 21, вірш 210. ²⁾ Ibid., стор. 12.

поділено текст „Слова“ на вірші, але в рукопису він списаний без всякого поділу, хоча в більшості там, де починається новий вірш, поставлено велику літеру. Це показує, що списувач мав перед собою віршованого протографа, але через малий розмір паперу не міг додержати вірша й зазначав початок його великою літерою.

„Слово ѿ разбѣренію пекла“¹⁾.

210) Жеби жадно дшѣ з него
не втекло,

211) ѿ тѣ і з ѡсѣхъ сторѣ
мѣднїе ворота поставилъ,

212) затвори желѣзные заво-
рилъ

і лѣцхоами мощными стѣгнѣ

і твердими колодками і за-
творами закнѣлъ;

216) і тисѣхъ тисѣа маю вѣска
готоваго збрѣно,

217) може Хѣ не ходѣ гѣно.

Иѡнъ Креститѣ мовить:

224) Смутисѣ, Аде, плачь і
лѣмѣтѣ во вѣкъ,

225) гди ідѣ до нас богъ і
чоловѣкъ.

226) Гѡтовѣ еси на нас пекло,
вѣзѣнѣ,

227) Которе бѣдѣ на твоє
времѣ;

228) веспоѣ і з слѣгами тво-
ими,

229) которі бѣдѣ пѣногами
божими.

230) Встѣ, Давїде, веселисѣ
і в стрѣни ѡдарѣ,

231) А творца своего і бога
вихвалѣ,

232) ѡто бѣдѣ запевне до нас

233) і нѣпѣдѣ ѡтолѣ безъ нас.

Люциперъ мовить:

234) Постѣ, Іѡане, еще сѣ не
вихвалѣ,

235) А того Гѣа не прославлѣ.

236) І ти тѣ і тѣ Гѣъ бѣдѣ
в нас.

237) А хто дѣжшѣ, то сѣ
виграѣ змижи нас.

238) І ти сѣ не вифиглюешъ.
Хочъ бисѣкъ сѣ фигловалъ

239) с тимъ, которомъ дорогъ
готовалъ.

240) Бсѣ Іѡѣ зовѣ тѣ пока-
нїю проповѣдникъ,

241) Але ти Гѣовъ власнѣ
похлѣбникъ.

244) Длѣ чога ты вѣзноѣ
моихъ потривожилъ

245) же имъ тѣю повѣсть
рождѣжилъ;

250) ѡк тѣ маѣ Іѣъ до пекла
ѡстѣпити

251) і всѣхъ мой ѡ мене
внѣвободити:

252) Вогодинѣ гди не до-
кажѣ

253) тилько славѣ тѣю дѣрно
розѣмножаешъ.

254) А доки жѣ тѣ бѣдешъ
стоѣти,

257) щораз то большѣ ѡ Хѣтѣ
пророковати.

¹⁾ Порівн. подібний текст у „Записк. Науков. Тов. ім. Шевченка“, т. LXXXI, стор. 21, вірш, 210.

260) А ходи сюди бѣшь не повѣда,

261) мнѣ страхъ ј слѣгамъ мой не забдава;

262) Бо ми ј знакъ см Его не боймо

263) ј набоженства Его не глѣдимо.

264) Знаю ѿ, же богъ всть в небѣ,

265) которомъ аггелели спѣваю: „Слава тебѣ“;

266) Але тѣ на зѣли бога не машь;

267) А ти ј ѿдне пророкъъ, а самъ Его не знае;

268) тилько Его на помѣ призываешь.

269) А богъ в неби со аггелі панѣетъ;

270) А моя слава по всемъ свитѣ роскошъ.

271) ꙗ мене люде на мзыцѣ носѣ,

272) ј больше нѣжьли бога ѿще просси.

273) А ѿ вѣлѣгъ прозбѣ јхъ буду чинити.

274) А мойъ чинки чини, буду јхъ любити.

275) ꙗ покажу јмъ ѿфитѣю ласкъ,

278) Не ѿну бочкъъ јмъ дамъ пекельного квасъ.

279) А ти, Іване, поди большь не волѣ,

280) Товариству своему тѣ допомага.

281) Вижу та же ти фиглюшъ,

282) ꙗ разумѣю же ти ѿ сѣмъ ѣтечи см готѣшъ.

283) ѿ и не вилетишъ, птѣку,

284) риперами того не бѣмоси Іванѣкъ.

285) Подобно и тѣ ѣ насъ будѣ с тобою.

ѿтожь бѣжи ј третн поселъ з новинами.

Поселъ мовить:

287) Пана Аде на

288) гди жъ надъ тебе большаго не машь.

289) Посѣлали мене воеводи Бенела ј Трѣба,

290) нѣчого см не лѣка;

291) Ј нѣ нащо не дѣ

ѿщо вси просиль,

то все тое поѿрѣдовали,

292) А Хѣта того ѣ ланьцѣхи ј стрѣнки поубирали.

293) Водѣ Его жиди ѿ ради до ради,

294) А нѣхто Ему ј знакъ не даѣ поради.

295) ꙗ чѣлем ѿ жидѣ, јжь зарѣзъ ведѣ будѣ за мѣсто

296) ј знаю добре, јжь готуѣ на него лобное мѣсто.

Поселъ дрѣтн мовить:

297) ѿ то южь пана нашъ

Аде теперъ жиди Хѣта на крестѣ прибили

298) ј желѣзными гвоздми Его пригвоздили.

299) ѣже... травъ доконечне,

300) А ми будемо с тобою навѣки жити безпечне.

301) Послали мене воеводи то повѣдати,

302) І радостъ тую всюда
рѣжымножати.

Посель третїи мовить:

303) **Ш** тожъ пане нашъ Аде
Хѣтѣ **Ш**мирає,

304) І на крестѣ главѣ Свою
преклонїмє.

305) Жиди все тѣло Его јз-
били,

306) ј копїемъ бок Его пробили,

307) **Ш**цѣмъ ј желчїю Его на-
повали

І в **ш**чи Ему пїбѣкали.

309) **Ш**сталисмъ тѣмъ вовводи,

310) Аби дїшѣ взявши при-
несли сюди

311) на наши **Ш**годи.

Люциперѣ до **А**да мовить:

312) Видишъ Аде таковѣю
новинѣ,

313) що смъ прѣз мене стало
Марїинѣ синѣ.

314) Южъ жиди Его на крестѣ
прибили,

І на смерть Его **ш**судили (166),

315) І боѣмъ **ш** пробили,

316) Ј терноѣ вѣнѣ на главу
Ему вложили.

317) А нам потреба **ш** дїшѣ
Его пильно старѣнїемъ мѣти,

318) Аби смъ **ш** Емо помали
во свомъ сѣти.

Адѣ мовить:

319) Момъ рада такамъ

320) І голова старшамъ,

321) Дїшѣ **ш**кой не берѣмо,

322) Анѣ Еї стережѣмо;

325) Нехѣ вона јдѣ до неба,

326) А нам Еї тѣ не потреба:

327) Бо всѣ Пророкове пѣ-
неслисмъ и радѣємъ,

328) А природѣ Его Дѣомъ
Сѣтимъ чѣшѣ.

329) Мѣсит то правда бути,

330) А длѣмъ Еднѣ всѣми риг-
нѣти,

331) бо **ш**же мъ бачѣ (166 зв.)
близко конѣ нашѣ

332) І старшинство наше те-
пер єсть, А завтра не мѣ.

Посель четвѣртий:

333) **Ш** тожъ Хѣтѣ южъ **ш**мерѣ,

334) І мъ бачивѣ недавно тепер,

335) Але гди дша Его вїшла
є тѣла,

336) не **ш**дна плот зомлѣла.

337) І ти смъ всѣ полѣкали,

338) І далеко **ш** нѣ повтѣкали.

339) Хотѣлї смъ дїшѣ Его пѣ-
мати.

340) А гдї смъ **ш**бачили стрѣно
било к нѣ ј пристѣпати.

341) Агѣские вѣска **ш**стѣпили,

342) А нѣ до нѣ не допустили.

343) Дрижала землѣ, ламали
смъ **ш**поки,

344) бувѣ тѣ страх ј доки

345) слѣще ј мѣстѣ прѣмѣнїшї

346) много **ш** мертвї (167)
воскресивши,

347) А тїи **ш** страху подали

348) І чрез три годїнѣ ле-
жали.

350) І ми смъ страхѣ набрїлї

351) јдемо до пекла брони
в руки взявши.

352) І чулї смъ **ш** агѣловѣ—в
третїи днѣ воскресє;

- 353) І прийде до нас,
 354) І має̃ взѣти всѣхъ нас.
 Воеводи Бенера ј Тѣбай:
 355) Великѣ нашъ пане Аде,
 і ти пане Люциперу Старосто,
 356) подобно до нас Хѣ јдѣ̃
 просто.
 357) Ми хотѣли дѣ̃ Его к со-
 бѣ взѣти,
 358) Але божьѣ сили не
 дали к нѣ ј пристѣ̃пити.
 359) Видѣлисмо страхи ве-
 ликие,
 360) блискавицѣ ј громи не-
 зноснѣ подобно.
 361) Правдивѣ і власнѣ (167 зв.)
 богъ.
 362) Нѣхто такихъ чѣ̃ чинити
 кро̃ него не могъ.
 363) Уступилисмо до пекла
 поради зажити,
 364) щобъ ј с тимъ Хѣ̃том
 дѣ̃яти ј ѣк̃ прожити,
 365) будѣ̃ тѣ̃ заповне до нас
 366) почавши ѿ Адама ј всѣхъ
 сѣ̃ихъ має̃ ѣ̃зѣти ѣ̃ насъ.
 Люципер до слѣ̃гъ своихъ
 мовит:
 367) Буду ста боронити ѣк̃
 могъчи,
 368) бо не подобает̃ мнѣ̃ своего
 панства ѣ̃течи.
 369) Если божѣ̃ синъ, нехѣ̃
 собѣ панѣ̃,
 370) А з нами ј пекломъ нехѣ̃
 не воюѣ̃;
 371) бо билъ би мнѣ̃ встидъ,
 гди бимъ ста Емѣ̃ поднѣ̃л̃.
 373) Крелевалѣ̃тисѣ̃ лѣ̃
 мало не до вѣкѣ̃ (118)
- 374) А тепер бимъ ста да̃л в
 моцъ Единому человекѣ̃.
 375) Буду Его чекати на
 плацѣ̃, Аде, с тобою,
 376) гдижѣ̃ ста в тѣ̃лѣ̃ человекѣ̃,
 нѣ̃гди не бою.
 377) І будѣ̃ ста з нимъ мѣ̃жне
 воевати;
 378) Хочъ бимъ мѣ̃лѣ̃ ј поле
 програти
 379) до брѣ̃, до брѣ̃ моѣ̃ милиѣ̃
 Слѣ̃ги ста берѣ̃те битѣ̃ки;
 380) стрѣ̃ на вас̃ напалъ то ви̃
 не мирѣ̃ти,
 381) стаѣ̃тестѣ̃ противко Его
 мѣ̃жне;
 382) А та з дрѣ̃гимъ вѣ̃скомъ
 заразъ задами потѣ̃жне;
 383) А ви ворота хирло за-
 чинѣ̃те,
 384) зводи звѣ̃вши желѣ̃зние.
 Затѣ̃га̃те
 384а) ј лѣ̃цѣ̃хами довгими за-
 волѣ̃кѣ̃те.
 385) ј колодками твердими
 пекло замикѣ̃те.
 386) До нас̃ ѣ̃же тѣ̃ Хѣ̃то
 прийдѣ̃,
 387) Але хто дѣ̃жъши будѣ̃,
 то ѿ̃ сола видѣ̃.
 388) Нехѣ̃ вамъ ѿ̃ страху
 сѣ̃дце не млѣ̃ѣ̃,
 389) Іжѣ̃ ѿ̃ Хѣ̃та того все
 повѣ̃тѣ̃каѣ̃,
 390) а ви берѣ̃тестѣ̃ (168 зв.)
 до него смѣ̃ле,
 391) а поле з нимъ ставте
 лѣ̃ле;
 392) Але та̃ знаю, Јжѣ̃ не но-
 вина вам воевати,

393) І не такихъ рицеровъ
в полю ј ꙗ плацѸ јмати;

395) всѣ кролеве ј црѣ вели-
кие нашихъ рѸкъ не вѣтекли;

396) але сами бачите же естѣ
Ѹ пеклѣ

397) прѣто не тривождестя;

398) А Хрѣста того не бѣтестя.

399) Еше ѡжидаю посла
Ѹстѣнаго

400) І на плацѣ прійсѣтѣ
Хѣго.

Ѹстатнѣ поселъ бѣжитъ:

401) Пане Аде ј ти пане лю-
циперу!

402) Ѹзнѣмую вамъ Іжъ јдѣ
гоѣ неравнѣ к намъ

343) Царъ гѣнн агѣловъ мно-
жестѣво з нимъ

344) Серафими ј Его бжѣство

405) ...нѣчого ми не могли
противъ Еднаго агѣла скурати

(169) ...І благословилъ корогъ-
вою ј мовѣ:

459) Ѹчинѣтестя врата кнѣзи
ваша

460) І Ѹчинѣтестя врата вѣчнаѣ

461) воходитѣво вѣ Царъ Слави.

Люципер мовитъ:

462) ПрошѸ тѣ Хрѣсте в добрѣ
Ѹбичѣ;

463) Дѣ ми покѣ ј болъшъ не
докучѣ.

464) Хто жъ ти естѣ царъ
славнѣ,

465) Коли ти богъ, пріймѣ Ѹ
агѣло хвали,

466) А насъ занехѣ,

467) на ворота мойнѣ ј на мене
болъшъ не ꙗдарѣ.

Хѣ дрѸгнѣ разъ бѣвѣтъ корогъ-
вою и мовѣ:

468) Господъ крѣпокъ и си-
ленъ, Господъ силенъ в брани

469) возмѣте врата кнѣзи ва-
ша (169 зв.), ј возмѣте сѣ врата
вѣчнаѣ,

470) внѣдѣ во васъ Царъ
Слави.

Люципер мовитъ:

471) ПрошѸ тѣ не нападѣ на
мене,

472) бо не винападѣшѣ нѣ-
чого Ѹ мене.

473) Коли ти царъ Слави,
Тамъ же собѣ панѣ в рани,

474) а ꙗ тебе не пріймаю

474а) І такъ јхъ доснѣ маю.

Хѣ Третнѣ Разъ Блвѣтъ Корогъ-
вою И рече со гаростію:

475) СокрѸшѣтестя врата пе-
кѣната Ѹтожъ во васъ Царъ Слави
естѣ (170)

476) Господъ силѣ царъ Слави.

І перекрестилъ в тѣ часъ
врата ј ланѣпухи всѣ сокруши-
ли сѣ, во ходнѣ во пекло Хѣтогъ ј
Ѹсвѣщаѣ наснимъ променемъ всѣ
мѣсѣта пекельннѣ.

Люциперъ мовитъ

Гднѣ Хѣ сокрѸшнѣ врата.

477 — 479) Гвѣлтъ, панове,
гвѣлтъ! ломнѣ врата безпечне

480) І вѣзневъ ми хоцѣ по-
брати конѣне.

481) А длѣ чого мѣ, СинѸ
божнѣ, гвалѣтуешѣ

482) І вѣзнекъ мойнѣхъ јз собою
вѣчне пріймѣшѣ,

483) Которѣ на ѿ вѣка назби-
рал.

А пекло ми збурилъ ј ис-
плѣдровѣ (170 зв.)

ј мене ј Ада вѣчными Ѹзами
связалъ;

Что та тепер почалъ,
јжь вразневъ моихъ јз собою
побралъ

з давняго вѣку палаци мои
попсовалъ

врата все пекло сплѣдровѣ
А насъ подь ноги пѣтѣталъ
А слѸги мойъ всюдарозогналъ,
Адама ј всѣхъ ѣтихъ јс собою
побралъ

тільки едиѣнъ ста Соломонъ зо-
сталъ.

І с того страху трохи дрижу,
јжь Единога праведника предъ
собою вижу.

Питаю та Соломоне, чемъ ста
тѸтъ zostалъ,

подобно мене (171) тобою Хѣ
подаровалъ.

Соломѣ до Люципера мойѣ:
Ѹ то Хѣ тое ѸказѸе,

јжь поздре Еше прѣйти маеть.

Страшнѣ бѸвъ перъшѣ Его
прихѣ

страстѣѣше еше по мене бѸ-
дѣ вторѣ входъ.

Люциперъ мовить:

СлѸги мойѣ Ѹзмѣте

цѣа Соломона ј с пекла випро-
вадьте.

Не жадѣмо Его,

Анѣ Хѣта того;

Нехѣ сюда большѣ не ходить,
пекломъ ј нами не тривожѣ.

В то чѣс бѣси пара Соломона
взлѣвши випровадѣ ј мовѣтъ:

Идижъ за тимъ Хстом, (171зв.)
а тѸ не бѸвѣ,

пекломъ ј нами не калатѣ.

По семъ Соломѣ почалъ јду-
чи скакати,

А люциперъ јс Адѣ почалъ
плакати. Соломѣ почалъ скачѸчи
пѣсни спѣвати, бога во трѣци
визнавати ј пречистѸю Матеръ
Его вихвалѣти ј тѣѣ слова мо-
вити:

(172) Прѣблагословена... Бого-
родице Дѣво

воплотивши бо ста је тебе

аѣ плѣнисѣ Адѣ призваѣ,

клѣѣва потребѣста

ј Еѣа свободѣста,

смерѣ Ѹмертѣвѣста.

А ми Ѹжихомъ;

тѣѣ поуще возопѣмъ:

Бѣговѣ боѣ нѣ јзволивѣ тако.